



ข่าว เศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทร. 0-2628-2847 โทรสาร 0-2628-2846 www.nesdb.go.th e-mail : pr@nesdb.go.th

ภาวะสังคมไทยไตรมาสสองของปี 2558

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ รองเลขาธิการฯ พร้อมผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง แถลงข่าวภาวะสังคมไตรมาสสองของปี 2558 ดังมีรายละเอียดดังนี้

ความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญไตรมาสสองของปี 2558

การจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานต่ำ ขณะที่รายได้เพิ่มขึ้นซ้ำ ในไตรมาสสองของปี 2558 ผู้มีงานทำจำนวน 37,751,800 คนลดลงร้อยละ 0.2 จากไตรมาสเดียวกันปีที่แล้ว ทั้งนี้ เป็นการจ้างงานลดลงในภาคเกษตรร้อยละ 5.8 เป็นผลมาจากปัญหาภัยแล้งทำให้กิจกรรมทางการเกษตรลดลง นอกจากนี้ ภาวะฝนแล้งส่งผลให้เกษตรกรต้องเลื่อนฤดูกาลเพาะปลูกจากช่วงเดือนพฤษภาคมไปเป็นช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ทำให้แรงงานเกษตร 315,848 คน เป็นแรงงานรอฤดูกาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.7 ซึ่งไม่นับเป็นผู้ว่างงาน อย่างไรก็ตาม การจ้างงาน



ภาคนอกเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เทียบกับการลดลงร้อยละ 0.3 ในไตรมาสเดียวกันปีที่แล้ว และสอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจภาคนอกเกษตรที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 ขณะที่อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.88 ลดลงจากร้อยละ 1.0 ในช่วงเดียวกันปีที่แล้ว แรงงานมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย (ทุกสถานภาพ) 43.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

ร้อยละ 1.5 ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเพื่อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผลิตภาพแรงงานต่อคนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร 3 มาตรการ ได้แก่ การให้เลื่อนเวลาการเพาะปลูก การสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพืชที่เพาะปลูก และร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการจัดหาทุนเพื่อปรับเปลี่ยนไปทำเกษตรผสมผสาน นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการสนับสนุนงบประมาณดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและคนยากจนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนจำนวน 6.54 พันล้านบาท

ประเด็นที่ต้องติดตามในช่วงต่อไป ได้แก่ (1) รายได้ของแรงงาน ทั้งรายได้เกษตรกร ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และรายได้แรงงานลูกจ้าง ซึ่งได้รับผลกระทบจากการลดชั่วโมงการทำงานลงของผู้ประกอบการทำให้แรงงานบางกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยลดลง และ (2) การเฝ้าระวังการเลิกจ้างแรงงาน จากผลกระทบการส่งออกที่ยังมีแนวโน้มลดลง และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาสหนึ่งปี 2558

	2557	2557				2558	
	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม (ล้านคน)	38.6	38.5	38.4	38.8	38.6	38.3	38.4
1. ผู้มีงานทำ (ล้านคน)	38.1	37.8	37.8	38.4	38.3	37.6	37.8
(%YoY)	-0.4	-0.4	-1.2	0.3	-0.1	-0.5	-0.2
1.1 ภาคเกษตร (%YoY)	-2.4	1.0	-2.9	-2.2	-4.9	-4.4	-5.8
1.2 นอกภาคเกษตร (%YoY)	0.7	-1.0	-0.3	1.7	2.5	1.3	2.6
2. จำนวนผู้ว่างงาน (ล้านคน)	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2	0.4	0.3
อัตราการว่างงาน (%)	0.84	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88
3. แรงงานรอฤดูกาล (ล้านคน)	0.1	0.3	0.2	0.1	0.1	0.3	0.3
สัดส่วนต่อกำลังแรงงาน (%)	0.5	0.8	0.6	0.2	0.3	0.8	0.8
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ							

หนี้สินครัวเรือนชะลอลดตัวลงต่อเนื่อง ในไตรมาสแรกปี 2558 หนี้สินครัวเรือนเท่ากับ 10,570,142 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 และคิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP เท่ากับร้อยละ 79.9 สำหรับไตรมาสสองของปี 2558



ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 ชะลอลดตัวลง เมื่อเทียบกับร้อยละ 8.8 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดยสินเชื่อเพื่อซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ลดลงร้อยละ 3.7 ลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 3 ส่วนการให้สินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย การซื้อที่ดิน

และการบริโภคอื่นยังคงเพิ่มขึ้น การผิมนัดชำระหนี้ทั้งสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค สินเชื่อภายใต้การกำกับและบัตรเครดิต ยังคงเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 22.8 และ 28.0 ตามลำดับ และสัดส่วนหนี้เสียต่อยอดคงค้างของสินเชื่อเหล่านี้ยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยมีความคืบหน้าของมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ได้แก่ (1) การดำเนินธุรกิจนาโนไฟแนนซ์ โดยตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม-1 กรกฎาคม 2558 มีผู้ประกอบการได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจนาโนไฟแนนซ์แล้ว 9 ราย และเปิดให้บริการแล้ว 3 ราย และ (2) การแก้ไขปัญหาหนี้สินครัว โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู 3 คณะ คือ คณะอนุกรรมการบริหารเงินลงทุนหมุนเวียนส่วนราชการและเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการบริหารเงินลงทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู คณะอนุกรรมการกำกับ ติดตามลูกหนี้ค้ำชำระ เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับ ติดตามหนี้ค้ำชำระ การช่วยเหลือปรับโครงสร้างหนี้ รวมถึงได้มีการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การกู้ยืมจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูใหม่ เพิ่มวงเงินกู้ยืมของครูจากเดิมร้อยละ 200,000 บาท เป็น 300,000 บาท และดำเนินการร่วมกับธนาคารออมสินในการปรับโครงสร้างหนี้ครู

คุณภาพการศึกษาเป็นปัญหาเร่งด่วน การประเมินผลการสอบ ONET ในปี 2553-2557 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักไม่ถึงร้อยละ 50 ค่าเฉลี่ยวิชาหลัก ม.6 ต่ำสุด อยู่ระหว่าง 29.52-37.31 และนักเรียนในเขตกรุงเทพฯ ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยในทุกระดับสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในเขตภูมิภาค ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีคณะกรรมการนโยบายและการศึกษา



เป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบ โดยมีประเด็นที่เร่งรัดผลักดัน ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การปรับตารางการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่น การจัดการเรียน การสอนวิชาประวัติศาสตร์และวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ การขยายผลการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม การพัฒนา คุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคัดเลือกครูจากโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูงและโรงเรียน ที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นโรงเรียนต้นทางในการถ่ายทอดสดการสอนไปยังโรงเรียนปลายทาง การส่งเสริม/เพิ่มบทบาทของสถานประกอบการต่างๆ ในการเสนอแนะเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งพัฒนาระบบการสรรหาและพัฒนาคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า ในไตรมาสสองของปี 2558 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 8.2 โดยเฉพาะ โรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่า และต้องเฝ้าระวังโรคที่มีระบาดในช่วงฤดูฝน การระบาดของโรคทางเดิน หายใจตะวันออกกลางหรือโรคเมอร์สอย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์ทั่วโลกจะยุติ รวมทั้งยังต้องเฝ้าระวัง ผู้ป่วยโรคซิกาและผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายเนื่องจากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังคงเพิ่มขึ้น และยังคงเฝ้าระวังการขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษา ในไตรมาสสองของปี 2558 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มีมูลค่า 33,971 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 3.3 ขณะที่ค่าใช้จ่ายใน



การบริโภคบุหรี่ยังมีมูลค่า 15,212 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 2.3 และเมื่อพิจารณาอัตราการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่าเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 32.2 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 32.3 ในปี 2557 แม้ว่ากลุ่มเยาวชนจะมีอัตรา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงจากปี 2556 หากยังต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

เพราะเยาวชนยังสามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายเนื่องจากมีสถานบริการและร้านขายปลีกกระจาย อยู่ทั่วประเทศจำนวนมากโดยเฉพาะบริเวณใกล้สถานศึกษาหรือหอพัก และสถานบริการหรือผู้ขายยินยอมให้ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าไปใช้บริการและซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงได้

ออกคำสั่งเรื่อง “มาตรการในการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ” เพื่อลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายอย่างเด็ดขาด

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยรวมดีขึ้น สถานการณ์ยาเสพติดดีขึ้นจากการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่คดีทำร้ายร่างกายและลักทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น คดีอาญารวมในไตรมาสสองของปี 2558 ลดลงร้อยละ 30.9 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 คดีชีวิตร่างกายและเพศเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 คดียาเสพติดยังคงมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 77.3 ของคดีอาญารวม โดยลดลงร้อยละ 37.3 เป็นผลจากการที่รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและอย่างจริงจัง รวมทั้งเน้นการสกัดกั้นจุดเสี่ยงและจุดตัดตามแนวชายแดนป้องกันไม่ให้เข้าสู่พื้นที่ชั้นใน

การสร้างพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยต่อคนเดินเท้าเพื่อลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรทางบก แม้สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในไตรมาสสองของปี 2558 ลดลงร้อยละ 3.4 มีผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 11.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ขณะที่อุบัติเหตุรถยนต์ชนคนเดินเท้าเสียชีวิตประมาณร้อยละ 15 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพถนนมีปัจจัยเสี่ยงต่อคนเดินถนนค่อนข้างมาก โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นบนถนนที่ไม่มีเกาะกลาง และคนเดินข้ามถนนมักถูกรถชนในช่วงทางตรงและทางแยก ก่อให้เกิดอุบัติเหตุที่มีความรุนแรงและสูญเสียเพิ่มขึ้นมาก



ประเทศไทยยังคงมุ่งมั่นจะแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรม ถึงแม้ระยะเวลาที่ผ่านมาไทยได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม แต่ยังคงถูกจัดอันดับอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 ติดต่อกันเป็นปีที่ 2 จากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการประเมินการดำเนินการระหว่างวันที่

1 เมษายน 2557-31 มีนาคม 2558 รัฐบาลไทยยังคงดำเนินการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์อย่างจริงจังเพื่อความมั่นคงและมนุษยธรรมภายใต้หลักการมาตรฐานสากล 5P (Policy, Prosecution, Protection, Prevention, Partnership) ด้วยการเติมเต็มในเรื่องการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกลับมาทำซ้ำอีก การยกระดับการประชาสัมพันธ์ปัญหาค้ามนุษย์ต่อสาธารณะทั้งในด้านปัญหาและแนวทางการป้องกัน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีความจริงจังไม่ละเว้นในการปราบปราม ไม่เกรงกลัวต่ออิทธิพล

การคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับไขมันทรานส์ยังเป็นเรื่องที่ต้องผลักดัน เนื่องจากเป็นปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจซึ่งเป็นสาเหตุการเจ็บป่วยและตายที่สำคัญ ในหลายประเทศได้มีมาตรการเพื่อลดการใช้ไขมันชนิดนี้ในการปรุงอาหาร อาทิ เดนมาร์ก สหรัฐอเมริกา ฯลฯ สำหรับประเทศไทยพบว่าอาหารหลายชนิดที่มีไขมันทรานส์ที่ค่อนข้างสูง อาทิ โดนัท เวเฟอร์ ครั้วซองค์ มากา린 ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังไม่มีข้อบังคับในการแสดงไขมันทรานส์บนฉลากซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้มีการแสดงฉลาก รวมทั้งเร่งรณรงค์ให้ความรู้ในการเลือกรับประทานอาหารที่จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและเสียชีวิตจากโรคหัวใจขาดเลือดให้กับผู้บริโภค

การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้แนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำ ประเทศไทยมีอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.44 ต่อปี อย่างไรก็ตาม เมื่อนำมาหักลบกับปริมาณการดูดกลับในภาคเกษตร ป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว ทำให้แนวโน้มการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงเหลือร้อยละ 3.28 ต่อปี การเพิ่มขึ้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบต่างๆ ทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังเห็นได้จากอุณหภูมิของอากาศที่สูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของฤดูกาลที่เปลี่ยนไป การเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น สำหรับแนวทางการแก้ไขการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้แนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืนคือ การเน้นพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการให้ปล่อยของเสียออกสู่ธรรมชาติให้น้อยที่สุด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าและการบริการ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติให้มากที่สุด

บทความพิเศษเรื่อง “การทำงานของผู้สูงอายุ: ความจำเป็นที่ต้องผลักดัน”

การเข้าสู่สังคมสูงวัยโดยเพิ่มจากร้อยละ 6.8 ในปี 2537 เป็นร้อยละ 14.9 ในปี 2557 และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 32.1 ในปี 2583 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะพึ่งพิงที่เพิ่มสูงขึ้น จากการศึกษาบัญชีกระแสการโอนประชากรในปี 2583 พบว่าสัดส่วนผู้สูงอายุจะทำให้การขาดดุลงบรายได้เพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุขาดความมั่นคงด้านรายได้เนื่องจากเงินออมไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในระยะเวลาหลังชีวิตการทำงานที่ยาวนานขึ้น แหล่งรายได้จากบุตรหลานมีแนวโน้มลดลง ภาวะขาดแคลนแรงงานขณะที่การพึ่งพิงแรงงานเพื่อนบ้านมีข้อจำกัดจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยในเวลาใกล้เคียงกัน รวมทั้งภาระการคลังที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากรายจ่ายในโครงการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

ปี 2557 มีผู้สูงอายุทำงาน 3.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ของผู้สูงอายุทั้งหมด จำนวน 2 ใน 3 ทำงานธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ร้อยละ 90 เป็นแรงงานนอกระบบ ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนลูกจ้างเอกชนที่ลดลงก่อนอายุ 60 ปี โดยอยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 63.8 ขณะที่แรงงานสูงอายุในระบบกระจายอยู่ในภาคเกษตร การผลิตอุตสาหกรรม และค้าส่งค้าปลีก โดยอาชีพและสาขาที่ผู้สูงอายุทำอยู่จะสอดคล้องกับสาขาที่มีการขาดแคลน ด้านความต้องการแรงงานพบว่าภาคเอกชนรับรู้การเป็นสังคมสูงวัยแต่ยังขาดความตระหนักถึง



ผลกระทบและการเตรียมการ โดยสาขาโรงแรมภัตตาคารและการขนส่งมีการจ้างแรงงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานมากที่สุด ด้านอุปทานแรงงานส่วนใหญ่ต้องการทำงานถึงอายุ 60 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากภาคเอกชนส่วนใหญ่จะกำหนดอายุครบกำหนดการทำงานที่อายุ 55 ปี รวมถึงทัศนคติที่เห็นว่าอายุเกิน 60 ปี เป็นผู้สูงอายุที่ควรพักผ่อน นอกจากนี้ แรงงานร้อยละ 60 ไม่แน่ใจว่าควรมีการขยายอายุครบกำหนดการทำงานหรือไม่ เนื่องจากยังขาดความชัดเจนและเกรงจะกระทบสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากประกันสังคม สำหรับการส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ต้องการให้เป็นการจ้างงานตามความสมัครใจ มีความยืดหยุ่น รวมทั้งมีการสนับสนุนจากรัฐในการเพิ่มแรงจูงใจ การสร้างกลไกเพื่อสนับสนุน ตลอดจนการให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับผลกระทบและความจำเป็นของการทำงานของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์จากต่างประเทศที่เน้นการเพิ่มแรงจูงใจ การเปลี่ยนทัศนคติ และการพยายามเพิ่มการจ้างงาน

ประเด็นสังคมที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป มีดังนี้

1. **ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตแรงงาน** ได้แก่ รายได้ของแรงงานลดลงทั้งเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบทั้งจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการลดชั่วโมงการทำงานลงของผู้ประกอบการ การเลิกจ้างแรงงานจากผลกระทบการส่งออกที่ยังมีแนวโน้มลดลง และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

2. **การลดปัญหาอาชญากรรม** ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเฉียบขาดในการกวดขัน ควบคุม ป้องกันและปราบปราม ควบคู่ไปกับการสร้างจิตสำนึกทางสังคม

3. **การสร้างความปลอดภัยในการป้องกันหรือคุ้มครองการบาดเจ็บและการสูญเสียในกลุ่มคนเดินเท้า** โดยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาคาการจราจรใช้รถใช้ถนน และการปฏิบัติตามกฎจราจร การกำหนดความเร็วให้เหมาะสมกับประเภทของถนน

4. **แนวทางการส่งเสริมการทำงานผู้สูงอายุ** โดย (1) **การใช้มาตรการจูงใจ** ทั้งในด้านอุปทานและอุปสงค์ การสร้างแรงจูงใจให้แรงงานสูงอายุขยายเวลาการทำงาน อาทิ การสร้างงานที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ การลดการออกจากงานก่อนครบกำหนด การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ และการทบทวนเกณฑ์และผลประโยชน์ที่แรงงานจะได้รับจากการครบกำหนดการทำงาน ด้านผู้ประกอบการเพื่อจูงใจให้เกิดการจ้างงาน อาทิ การสร้างความตระหนักของผลกระทบจากเข้าสู่สังคมสูงวัย การกำหนดงานเฉพาะที่แรงงานสูงอายุ จะได้รับการพิจารณาพิเศษ การปรับปรุงเงื่อนไขการทำงานของผู้สูงอายุ (2) **การลดอุปสรรคต่อการจ้างงานผู้สูงอายุ** โดยการสร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ การทำงานและการออม การปรับปรุงเงื่อนไขการทำงาน ตลอดจนการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ทำงาน การเดินทางและใช้ชีวิตให้เหมาะสมซึ่งจะส่งเสริมให้



ผู้สูงอายุออกมาทำงานและใช้ชีวิตในสังคมมากขึ้น (3) **มาตรการสนับสนุน** โดยการปรับปรุงกฎหมาย การไม่เลือกปฏิบัติกับลูกจ้างสูงอายุ การสร้างระบบคัดกรองและจัดทำข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน การพัฒนาระบบประเมินและการกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับสมรรถนะ การให้มีศูนย์บริการการจัดหางานให้กับผู้สูงอายุ และ (4) **การสร้างระบบการเงินการคลังมหภาค**

เพื่อพัฒนาระบบบำเหน็จบำนาญและการออมให้เอื้อต่อส่งเสริมให้เกิดการขยายอายุการทำงาน รวมทั้งมีกลไกในการจัดการการพิจารณานโยบายและมาตรการที่ครอบคลุมบำเหน็จบำนาญทุกกลุ่มเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มต่างๆ และ (5) **การเตรียมความพร้อมคนไทยเพื่อเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณค่า** โดยเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพของคนไทยตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยสูงอายุเพื่อให้คนรุ่นใหม่พร้อมที่จะเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณค่าและมีสุขภาพแข็งแรง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการทำงานของผู้สูงอายุ เพื่อร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต่อไป ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยและผลกระทบในด้านต่างๆ เพื่อให้สังคมเกิดความพร้อมในทุกมิติทั้งผู้ประกอบการตัวบุคคล/แรงงาน ครอบครัวและสถาบันต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

24 สิงหาคม 2558

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	56	57	2556				2557				2558	
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. การมีงานทำ^{1/}												
กำลังแรงงาน (พันคน)	38,661	38,576	38,502	38,789	38,678	38,676	38,454	38,442	38,811	38,598	38,279	38,404
%YOY	-0.1	-0.2	1.04	0.69	-0.94	-1.00	-0.12	-0.89	0.35	-0.20	-0.45	-0.10
การมีงานทำ (พันคน)	38,216	38,077	37,965	38,267	38,318	38,316	37,812	37,815	38,421	38,262	37,612	37,752
%YOY	-0.1	-0.4	1.32	0.85	-1.18	-1.26	-0.40	-1.18	0.27	-0.14	-0.53	-0.17
ผู้ว่างงาน (พันคน)	281.7	322.7	269.6	288.0	312.6	256.6	341.1	385.7	326.6	237.3	361.3	336.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.73	0.84	0.70	0.74	0.81	0.66	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88
การทำงานต่ำระดับ (พันคน)	273.7	256.3	308.7	220.1	274.3	291.8	277.9	258.1	245.1	244.1	281.2	277.2
2. สุขภาพและการเจ็บป่วย												
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{2/}												
- หัด	2,647 (-49.2)	1,184 (-55.3)	937	788	618	304	340	321	313	210	203	214
- ไข้กาฬหลังแอ่น	14 (75.0)	14 -	3	2	2	7	4	3	2	5	4	7
- ไข้สมองอักเสบ	723 (6.3)	594 (-17.8)	183	192	175	173	140	143	153	158	169	144
- อหิวาตกโรค	8 (-82.2)	12 (50.0)	4	1	1	2	2	2	6	2	2	2
- มือ เท้า และปาก	46,131 (1.8)	65,835 (42.7)	9,585	8,853	18,087	9,606	9,662	19,732	27,792	8,649	9,409	7,862
- บิด	9,586 (-26.8)	8,106 (-15.4)	2,733	2,710	2,465	1,678	2,326	2,261	2,050	1,469	1,686	1,729
- ปอดอักเสบ	185,481 (-5.3)	200,710 (8.2)	55,424	35,238	49,812	45,007	60,599	38,215	56,775	45,121	55,688	41,573
- ฉี่หนู	3,103 (-27.4)	2,263 (-27.1)	639	634	974	856	393	462	774	634	278	424
- ไข้เลือดออก	154,773 (94.5)	40,999 (-73.5)	21,979	53,050	65,382	14,362	4,953	8,222	16,554	11,270	7,493	24,581
- ไข้หวัดใหญ่	43,941 (-29.2)	74,065 (68.6)	17,394	6,062	11,631	8,854	30,899	11,178	16,146	15,842	24,172	10,577
- พิษสุนัขบ้า	5 -	6 (20.0)	1	2	2	-	2	1	2	1	1	2
อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญ ต่อประชากร 100,000 คน												
- ความดันโลหิตสูง	8.0 (40.4)	n.a.	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส									
- หัวใจขาดเลือด	26.9 (14.5)	n.a.										
- หลอดเลือดสมอง	36.1 (13.9)	n.a.										
- เบาหวาน	14.9 (23.1)	n.a.										
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	104.8 (6.4)	n.a.										
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน												
- จำนวนผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางบก (ราย)	6,938	5,998	2,171	1,720	1,470	1,577	1,884	1,577	1,285	1,625	1,534	1,391
- จำนวนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	23,915	23,916	6,189	6,311	5,856	5,559	5,882	6,021	5,839	6,174	6,135	6,550
- จำนวนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	50,213	46,722	12,650	12,355	12,934	12,274	11,705	11,846	11,733	11,438	11,065	12,385
- จำนวนคดียาเสพติด (ราย)	445,919	384,644	112,456	112,926	117,629	102,908	94,997	102,582	97,907	89,158	81,721	64,352
4. การคุ้มครองผู้บริโภค^{3/}												
4.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)												
- กรณีสัญญา/ อสังหาริมทรัพย์	2,729	2,571	758	663	632	676	287	843	805	636	632	753
- กรณีสินค้าและบริการทั่วไป	2,631	2,352	759	555	709	608	254	682	752	664	572	726
- กรณีโฆษณา	1,033	1,515	310	233	244	246	131	621	519	244	260	272
- กรณีกฎหมาย	624	69	541	6	37	40	10	15	39	5	4	1
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	76	131	12	31	24	9	0	0	0	131	54	159
4.2 การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)												
	41,773	38,701	10,321	10,314	12,348	8,790	3,410	10,804	12,703	11,784	12,293	12,300

ที่มา: 1/ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 2/ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 3/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา